

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ και ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ και ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ
ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ
ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ

ΕΥΛΟΓΙΑ
ΙΕΡΟΥ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ
2021

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

«Ὡς ζωφόρος, ὡς Παραδείσου ὠραιότερος ὄντως καὶ παστιάδος πάσης βασιλικῆς ἀναδέδεικται λαμπρότερος, Χριστέ, ὁ Τάφος σου, ἡ πηγὴ τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως».

Κάθε χρόνο ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει λαμπροφοροῦσα τὴν κορυφαία τῶν ἐορτῶν τῆς, τὴν ἐορτὴ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Ταυτοχρόνως, προσκυνεῖ καὶ δοξάζει τὰ κοσμοσωτήρια γεγονότα, πού προηγήθηκαν καὶ τὰ ὁποῖα ἀντλοῦν τὸ νόημα καὶ τὴ σημασία τους ἀπὸ αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ἔσχατο γεγονός, ἀπὸ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ. Πράγματι, ὅπως εἶναι γνωστό, τῆς Ἀναστάσεως προηγήθηκαν τὸ Πάθος, ἡ Σταύρωση, ὁ Θάνατος καὶ ἡ Ταφή τοῦ Κυρίου. Προηγήθηκαν ὁ Σταυρὸς καὶ ὁ Τάφος.

Σταυρὸς καὶ τάφος! Δυὸ πράγματα φοβερά καὶ ἀποτροπιαστικά πρὶν τὴν Ἀνάστασι. Ὁ σταυρὸς, ἕνα ὄργανο θανατώσεως γιὰ τοὺς μεγάλους κακούργους. Καὶ ὁ τάφος, σύμβολο τοῦ θανάτου, τῆς νεκρώσεως καὶ τοῦ τέλους τῆς ζωῆς!

Ὡστόσο, αὐτὰ παύουν νὰ ἰχύουν ἢ μᾶλλον ἀντιστρέφονται πλήρως μέ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου. Ὅπως μαρτυροῦν τὰ πατερικά καὶ ὑμνολογικά κείμενα τῆς Ἐκκλησίας, στό Πάθος καὶ στήν Ταφή τοῦ Κυρίου ἐκδηλώθηκε ἡ ἀπόπειρα τοῦ διαβόλου νὰ αἰχμαλωτίσει τὸν Ἀρχηγὸ τῆς Ζωῆς καὶ νὰ τὸν θέσει στό κράτος τοῦ θανάτου καὶ στήν ἐξουσία του, μὴ δυνάμενος νὰ ἀντιληφθεῖ τὸ βάθος τοῦ μυστηρίου τῆς θείας συγκαταβάσεως. Ὅμως, ἡ ἀπόπειρα αὐτὴ ἐξελίχθηκε σέ πανωλεθρία γιὰ τὸ κράτος τοῦ θανάτου καὶ γιὰ τὴ δύναμη τοῦ διαβόλου, ἀφοῦ ὁ Κύριος παρέλαβε τὰ ἰσχυρότερα ὄπλα τοῦ διαβόλου καὶ τὰ ἔστρεψε ἐναντίον του. Ἀπὸ ὄργανα θανάτου, τὰ μετέτρεψε σέ ὄργανα καὶ πηγές ζωῆς.

Ἔτσι, ὁ Τάφος τοῦ Κυρίου, δέν εἶναι πλέον φοβερός, δέν προκαλεῖ θλίψη καὶ ἀποστροφή, δέν θυμίζει τὸν θάνατο καὶ τὴ νέκρωση, ἀλλὰ ἐγινε φωτεινὸς καὶ ζωφόρος, μετεστράφη σέ πηγὴ ζωῆς, εἶναι πλέον ἐξαιρετικὰ ὠραῖος, τόσο ὠραῖος, ὥστε νὰ ἀποκαλεῖται «Παραδείσου ὠραιότερος ὄντως» στὰ ὑμνολογικά κείμενα τῆς Ἐκκλησίας, ἐγινε πῶς λαμπρὸς ἀπὸ κάθε βασιλικὸ παλάτι («παστιάδος πάσης βασιλικῆς ἀναδέδεικται λαμπρότερος»), ἐγινε ἡ πηγὴ δικῆς μας ἀναστάσεως.

«Μέγα τὸ μυστήριον τῆς σῆς Οἰκονομίας», ἀναφωνεῖ ὁ ἱερός ὑμνωδός! Πράγματι, ὁ νοῦς μας δέν μπορεῖ νὰ συλλάβει τὸ γεγονός ὅτι Ἐκεῖνος πού κατοικεῖ στοὺς οὐρανοὺς «ξενοδοχεῖται» προσωρινά σέ ἕνα μικρὸ καὶ σκοτεινὸ Τάφο, ὅτι ἕνας Τάφος «συνέχει» (κρατᾷ, περικλείει) Ἐκεῖνον πού κρατᾷ στὰ χέρια Του ὁλόκληρη τὴν κτίση, ὅτι ἡ Πηγὴ τῆς Ζωῆς, ἢ μᾶλλον ἡ ἴδια ἡ Ζωή, εἰσέρχεται στὸν Τάφο, γιὰ νὰ χαρίσει τὴ ζωὴ στοὺς (πνευματικὰ καὶ σωματικὰ) νεκρούς, προκαλώντας ἐκπληξὴ ἀκόμη καὶ στὶς οὐράνιες Δυνάμεις: «Δεῦτε ἴδωμεν τὴν ζωὴν ἡμῶν, ἐν τάφῳ κειμένην, ἵνα τοὺς ἐν τάφοις κειμένους ζωοποιήσῃ». «Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθη Χριστέ, καὶ Ἀγγέλων στρατιαὶ ἐξεπλήττοντο». «Τῶν Ἀγγέλων ὁ δῆμος κατεπλάγη ὄρων σε ἐν νεκροῖς λογισθέντα!»

Ὁ Κύριος ἀκόμη καὶ μέσα στὸν Τάφο του, εἶναι φοβερός. Δέν εἶναι ἕνας κοινὸς ἄνθρωπος, πού ἀποθνήσκει ὅπως ὄλοι, ἀλλὰ εἶναι ὁ Κύριος τῆς Δόξης, ὁ Ὅποιος στήν Παλαιὰ Διαθήκη διέρρηξε τὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα καὶ ἔσωσε τὸν Λαὸ Του, ἐμφανίστηκε στὸν Μωϋσῆ στὴ φλεγόμενη βάτο, παρέδωσε τὸν Νόμο Του στό ὄρος Σινά μέ θαυμαστά σημεῖα, ἔσωσε τοὺς Τρεῖς Παῖδες ἀπὸ τὴν κάμινο τοῦ πυρός, ἐμφανίστηκε στοὺς Προφῆτες ὡς «Μεγάλης Βουλῆς Ἄγγελος», «Θεὸς ἰσχυρός», «Ἐξουσιαστής», «Πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος» κ.λπ. Ἡ Ἁγία Γραφή μαρτυρεῖ ὅτι στὸν ζωοδόχο Τάφο ὁ Κύριος ἀπλῶς «κοιμᾶται», ὅπως κοιμᾶται τὸ λιοντάρι, πού κανεὶς δέν τολμᾷ νὰ τὸ ξυπνήσει («ἀναπεσῶν ἐκοιμήθη ὡς λέων καὶ ὡς σκύμνος· τίς ἐγερεῖ αὐτόν;», Γεν. 49,9), ἡ δὲ ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας ἐπισημαίνει: «ὕπνοι ἢ ζωὴ καὶ ἄδης τρέμει!»

Ἡ Ἀνάσταση εἶναι ἀκριβῶς ἡ «ἀφύπνισι» τοῦ Κυρίου ἀπὸ τὸν ζωοδόχο Τάφο Του, ἀφοῦ «οὐκ ἦν δυνατόν κρατεῖσθαι ὑπὸ τῆς φθορᾶς τὸν Ἀρχηγόν τῆς Ζωῆς». Λαμπροφόροι Ἄγγελοι μετέφεραν τὸ χαρμόσυνο μῆνυμα τῆς Ἀναστάσεως πρῶτα στὶς Μυροφόρες γυναῖκες καὶ ἔπειτα στοὺς ἀγίους Ἀποστόλους καὶ Μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ, ὑποδεικνύοντας ὡς ἀπόδειξη τὸν κενὸ Τάφο. Ὁ κενὸς Τάφος γίνεται ἀδιάφυστος μάρτυρας τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῆς Ζωῆς. Κηρύττει στὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης ὅτι «ἀνέστη ὁ Κύριος ὄντως» καὶ ὅτι «ὁ τάφος ἐξήστραπται ζωὴν».

Ἀπὸ τότε μέχρι σήμερα καὶ, προφανῶς, μέχρι τὸ τέλος τοῦ κόσμου ὁ Πανάγιος Τάφος μαρτυρεῖ, διακηρύσσει καὶ μεταδίδει παντοῦ τὸ μῆνυμα καὶ τὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως. Εἶναι ὁ Τάφος, στὸν ὁποῖο χιλιάδες προσκυνητὲς ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου συρρέουν γιὰ νὰ προσκυνήσουν στήν ἁγία πόλη τῶν Ἱεροσολύμων. Εἶναι ὁ Τάφος, τὸν ὁποῖο κάθε Χριστιανὸς ὄνειρεῖται νὰ προσκυνήσει τουλάχιστον μιά φορά στὴ ζωὴ του. Εἶναι ὁ Τάφος, γιὰ τὸν ὁποῖο ὀργανώνονται συνεχῶς προσκυνήματα καὶ ἱερὲς ἀποδημίες ἀπὸ παντοῦ. Εἶναι ὁ Τάφος, γιὰ τὴν προσκύνισι τοῦ ὁποῖου οἱ Χριστιανοὶ σέ παλαιότερες ἐποχὲς ὁδοιποροῦσαν ἡμέρες, ἐβδομάδες καὶ μῆνες, ἴσως καὶ χρόνια, σέ πολὺ δύσκολες συνθηκὲς καὶ περιστάσεις. Εἶναι ὁ Τάφος, ἀπὸ τὸν ὁποῖο κάθε χρόνο τὸ Μέγα Σάββατο τὸ ἅγιο Φῶς τῆς Ἀναστάσεως ἀνάβει μέ ὑπερφυσικὸ τρόπο τίς δάδες τοῦ Ὁρθοδόξου Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων καὶ μεταδίδεται ἀπὸ αὐτὲς στὰ πλήθη τῶν πιστῶν. Εἶναι ὁ Τάφος, πού μεταδίδει πλουσίως θεία Χάρη, δύναμη, χαρὰ καὶ ζωὴ.

Προσκυνητός, λοιπόν, ὁ Πανάγιος Τάφος τοῦ Κυρίου καὶ τιμῶμενος ἀπὸ κάθε πιστό. Ὅπως προσκυνητός εἶναι ὁ Τίμιος Σταυρὸς, ἀλλὰ καὶ κάθε ὄργανο τοῦ σωτηριώδους Πάθους καὶ ὅλα ὅσα σχετίζονται μέ τὸ πρόσωπο καὶ ἔργο τοῦ Κυρίου!

Ὁ Μητροπολιτικὸς Ἱερός Ναὸς τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως δέν ὑστερεῖ στήν τιμὴ πρὸς τὸν Πανάγιο Τάφο. Ἡ Μεγάλη Παρασκευὴ, ὁ στολισμὸς τοῦ Ἐπιταφίου μέ εὔοσμα ἄνθη καὶ οἱ κατασκευαστικὲς Ἀκολουθίες τῆς ἡμέρας εἶναι ἀπὸ τίς πῶς χαρακτηριστικὲς ἐκδηλώσεις τιμῆς πρὸς τὸν Πανάγιο Τάφο, πρὸς τὸ Πάθος καὶ πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου. Τὸ κουβούκλιο τοῦ Ἐπιταφίου, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου τίθεται ἡ (κεντηπὴ συνήθως) εἰκόνα τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἀποτελεῖ σέ κάθε περίπτωσι ἀντίγραφο καὶ ὁμοίωμα τοῦ Παναγίου Τάφου τῶν Ἱεροσολύμων, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου τέθηκε τὸ πραγματικὸ Σῶμα τοῦ Κυρίου. Τὰ τελευταῖα χρόνια ὁ Ἐπιτάφιος τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ συνηθισμένα ἄνθη, διακοσμεῖται στὶς τέσσερις πλευρὲς του μέ περίτεχνα ἐκκλησιαστικὰ σχέδια καὶ παραστάσεις, πού κατασκευάζονται μέ πέτρες.

Τὸ φετεινὸ σχέδιο τοῦ Ἐπιταφίου εἶναι ἕνας ἐκκλησιαστικὸς διάκοσμος, ἀντίγραφο ἐκ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Οἰκίματος, μέ τὸ ὁποῖο καλλώπισε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀλέξανδρος το 1997 κατὰ τὴν ἀνακαίνισι του, καὶ τὸ πρωτότυπο σχέδιο ὑπάρχει στό Βυζαντινὸ Μοναστήρι τοῦ Ὁσίου Λουκά τῆς Βοιωτίας καὶ στὰ ἐκεῖ ὑπέροχα ψηφιδωτά.

Ὁ στολισμὸς μέ τὰ παραπάνω περίτεχνα σχέδια εἶναι μιά διαδικασία ἀρκετὰ δύσκολη, ἐπιμονη καὶ χρονοβόρα. Ἡ κατασκευὴ τῶν παραστάσεων ἄρχισε ἀρκετοὺς μῆνες νωρίτερα. Ἀπαίτησε μεγάλη προσοχή, ἐπιμονή, φαντασία, ἱκανότητα, τέχνη καὶ πρὸ πάντων ἐνδιαφέρον καὶ ἀγάπη. Πιστεύουμε ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα ἐπιβραβεύει τοὺς κόπους τῶν ἐθελοντῶν, πού ἐργάστηκαν γι' αὐτὸ τὸ ἔργο.

Σκοπὸς τοῦ Μητροπολιτικοῦ μας Ναοῦ εἶναι, ὅπως πάντα, μέ τὸν στολισμὸ τοῦ Ἐπιταφίου καὶ μέ κάθε παρόμοια ἐκδήλωσι, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ τιμηθοῦν τὰ σωτηριώδη γεγονότα τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου καὶ, κατ' ἐπέκτασι, τὸ ἴδιο τὸ πρόσωπο τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ βοηθηθεῖ ὁ Λαὸς τοῦ Θεοῦ, ἀκόμη καὶ μέ ἐξωτερικὰ ἐποπτικὰ μέσα, στὸ νὰ συμμετάσχει βαθύτερα στὸ θεῖο Πάθος καὶ νὰ ζήσει ἐντονότερα τὴ χαρὰ Ἀναστάσεως.

Αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι καὶ ἡ εὐχή τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως πρὸς τοὺς ἐνορίτες του καὶ πρὸς κάθε ἄνθρωπο: Νὰ μᾶς ἀξιώσει ὁ Κύριος καὶ φέτος, ἀλλὰ καὶ κάθε χρόνο, νὰ βιώσουμε βαθύτερα καὶ οὐσιαστικότερα τὸ θεῖο Πάθος καὶ νὰ ζήσουμε ἐντονότερα τὴ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως, ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ τὰ δεινά που βιώνουμε ἀπὸ τὴν λοιμικὴ νόσο τοῦ κορωνοϊοῦ.

Καλὴ Ἀνάστασι!

